

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n lausunto sivistysvaliokunnalle
Asiat: HE 41/2023 vp ja VNS 1/2023 vp

KULTA ry muistuttaa kulttuurin kyvystä edistää osallisuutta

Sivistysvaliokunta keskittyy talousarvion 2024 käsittelyssään viiteentoista (15) otsikkoon, joista yksikään ei ole kulttuuri. KULTA ry muistuttaa, että kulttuuriala ei vielä ole täysin toipunut koronasta ja vaatii elvyttävää ja uudistavaa politiikkaa, sekä investointeja.

“Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarinen neuvottelukunta vetoaa kannanotossaan valtioneuvostoon ja eduskuntaan, että valtion vuoden 2024 talousarviossa sekä jatkovuosina toteutetaan aiemmin kaikkien eduskuntaryhmien yhdessä sopimaa rahoitustasoa yleishyödyllisten yhteisöjen avustuksiin.” - KULTA ry yhtyy kannanottoon.

Aiemmin parlamentaarisesti sovittujen kulttuurileikkausten päälle hallitus on osoittamassa kulttuurin valtionavustuksiin ensi vuodelle neljän miljoonan euron leikkauksen. Hallitusohjelman liitteistä selviää, että myöhemmin kaavaillut leikkaukset opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksiin ovat vielä suuremmat.

Suomalaisen kulttuuripolitiikan pitkä linja on ollut pitää huolen kulttuurin saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Kulttuuri kuuluu kaikille ja edistää yhteiskunnallista tasa-arvoa ja yhteenkuuluvuudentunnetta, jos kaikilla on tosiasiallinen mahdollisuus päästä osallistumaan yhteiseen kulttuurielämään, varallisuuden ja asuinpaikan estämättä.

Kulttuuri ja taide edistävät osallisuutta, jos ne aidosti pysyvät kaikkien yhteisinä kohtaamispaikkoina, joihin on varaa mennä ja joissa kokee olevansa tervetullut. OECD suosittelee jäsenmaitaan investoimaan kulttuuriin. Merkillepantavaa on OECD:n laaja näkökulma investointiin. Se ei tarkoita vain satsauksia kulttuuriin bisneksenä, vaan muistuttaa myös nuorille tarjottavan matalan kynnyksen kulttuuritoiminnan arvosta yhteiskunnalle: jos nuorilla ei ole mielekästä tekemistä toistensa kanssa, yhteisöllisyyden puutteella on myös hintansa. Suomi liikkeelle -toteutuksessa kulttuurilla tulee olla rooli.

Julkisen talouden suunnitelman mukaan hallitus laatii laaja-alaisen toimenpideohjelman nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. On tärkeää, että siinä on mukana matalan kynnyksen kulttuuritoiminnan, kulttuurisen nuorisotyön ja kulttuuriharrastusten tarjoamat mahdollisuudet. Samassa yhteydessä olisi tärkeää myös toimeenpanna kansallinen lukutaitostrategia, sillä heikko lukutaito lisää syrjäytymisriskiä.

KULTA ry kiittää julkisen talouden suunnitelmaan kirjattua kulttuuripoliittista selontekoa, joka on tärkeä väline kasvun hakemiselle. Siinä tulisi myös asettaa tavoitteeksi kulttuuribudjetin nostaminen prosenttiin valtion budjetista. Kasvua voi saada vain sieltä, mihin investoidaan.

Helsingissä 17.10.

Rosa Meriläinen

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n pääsihteeri

